

# PARENTESEN

april 2024 nr 4

[www.pargas.spfpension.fi](http://www.pargas.spfpension.fi)



*Foto: Ulla-Maj Lübbchow, Fotoklubben*

## Så kan det också gå...

Vad ska jag skriva om denna månad? ”Skriv om hur det gick med din vänsterhand”.

Ok då, kanske det finns några allmängiltiga Pargas-problem inbyggda i den händelsen:

Det var en solig tisdag, 5 mars, jag bytte mull på änglatrumpeterna i källaren. Mullen tog slut och jag skulle gå över gården efter en säck till. Då jag steg från sista trappsteget ut på gården fanns där förstås is och jag slintande och föll på rumpan. Skönt, tyckte jag, att foten inte blev under mig som på precis samma ställe två år tidigare – men vänster hand? det tog ont i den. Den hade ju bara hängt där vid sidan och inte burit på någonting. – Jo, handleden såg krokig ut – jädrans, jädrans, inte ett benbrott till!! Jag satt en stund på stolen på verandan och försökte samla tankarna: det var väl bara att åka till hvc, för handleden var helt klart bruten.

Bäst att klä om sig – bli litet mera respektabel. Med armen hängande. Långsamt, långsamt, inga häftiga rörelser. Ring hvc, tryck 1-akut ärende - Vänta, vänta.

Ett svar: ”jaha kom hit då möjligast snabbt innan röntgen stänger”. ”Bara jag får taxi” ”Vänta inte på taxi, kom bara”. ”Jag kan nog inte köra själv”. ”Inte?”

Jaha, hon kunde inte veta att jag bor ensam och inte har någon att alarmera Klockan är litet ett.

Taxinumret svarar ”näa, kan inte komma, jag e i Åbo – men jag ska försöka få nån att komma”.

Kappan på – ut på gården – ut på gatan – är grannens bil på gården? Nej, men det finns många parkerade bilar på gatan. Kan jag gå in till Kombi och be om att någon skulle skjutsa mig? Men nu kommer en taxi runt hörnet. Fint! Taxin kör mig skyndsamt – klockan är strax två - varför stänger röntgen så tidigt?

Väl inne på hvc får min nummerlapp ett pling. ”Jo, vänta, du kommer in till läkaren”.

Vänta... Namnet ropas upp. Läkaren frågar varför jag tror att handleden är bruten. Jag lyfter upp den krokiga handen och han frågar inte mera. Gå snabbt till röntgen.

En väntan utanför röntgen. Sjukt i handen. Efter 10 min kommer läkaren och säger att man ska ringa på en klocka vid dörren. Aha, varför sa han inte det tidigare? Förlåt, han glömde. Handleden blir röntgad. Sjukt. Vänta igen.

Inkallad. Två läkare. Den ena äldre och kort i tonen, den andra ung och ödmjukare. En smärtsam

bedövningsspruta – men mitt i prick – och smärtan lättar. Sen skall de två herr doktorerna dra handleden på plats. ”Sen pitää rusahtaa”. Men ingen ”rusahdus” kommer så det dras igen. Ett eventuellt kraschande upplevs. Gips på. Den unge läkaren verkar lättad (det var hans första ”rusahdus”), den äldre kallt dominant.



Efter gipsandet tas ännu en kontrollröntgen. Den unge läkaren ser på bilden: ”Det blev inte så bra, men det duger”. ”Duger för vem?” frågar jag och får en axelryckning till svar.

Skötaren frågar när kontrollröntgen skall tas. Den äldre läkaren tar ett steg mot

dataskärmen. Kollar min ålder, skakar på huvudet: ”Ei oteta - Kipsi pois viiden viikon kuluttua”.

Ny tid om fem veckor – mottagningsbiträdet frågar när kontroll bilden skall tas. ”Jag är för gammal för den” ”Åhå, det var ett nytt sparande” sa mottagningsbiträdet.

Eftersom jag äter besvärliga mediciner, som kunde påverka förbeningsprocessen vill jag kolla med läkaren på ÅUCS.

Även nu blev det klantigt: efter mitt samtal till skötaren talar hon med läkaren – som besluter att pausa medicinen - men ingen ringer till patienten, = mig. Så meddelandet om att pausa medicinen kom fram först då jag frågade efter det. ”Eiks lääkäri soittanut?”

Varken den unga, ödmjuka eller den äldre dominanta läkaren hade sett på min medicinlista. Så få nu sen se hur det gått med förbeningsprocessen. Men jag har ändå lyckats utverka att det tas en röntgenbild (förlåt alla spardirektiv) på morgonen innan gipset kanske tas bort.

**I morgon** har det gått fem veckor. Då tas gipset bort. Jag skall träffa den dominanta läkaren.

Tyvärr var detta inget april-april-skämt. Men kanske det blir bra ändå.

Glad Vår önskar er alla  
Gunnel

## April april din dumma sill – Jag kan lura dig vart jag vill

**I Finland började man dra aprilskämt så sent som på 1700-talet.**

**I början var det mest fråga om att lura godtrogna barn att t.ex. hos grannen fråga efter redskap som inte existerade, som synvinklar, spikolja eller rumpdrag.**

### Varför skämtar man på första april?

Eftersom man skämtar världen över borde det ju finnas en klar orsak – men nej. Man kan bara konstatera, att traditionen är gammal och vida spridd. Mycket tyder ändå på att den franske kungen Karl IX har spelat en stor roll i skojandet. Han bestämde, att nyåret från och med år 1564 skulle firas den första januari i stället för månadsskiftet mars/april. Det här ogillades, för man blev ju snuvad på konfekten – ”marsnyåret” firades i regel en hel vecka.

”Pappa sa åt mig då jag var 6–7 år gammal,  
– Gå till farbror Charles och fråga om du får låna memklåbbån.  
Jag sprang dit och frågade.  
– Snälla vän, nu har nog pappa lurat dej.  
Det finns ingenting som heter memklåbbån.

Påskan närmade sig då detta skrevs!

Ebba Ahlbäck

### Vad har sillen med skämtet att göra?

Det var upplagt för skämt – de som höll fast vid marsnyåret fick utså spe. Skojfriska fransmän klippte ut pappersfiskar och fäste dem på ryggen på sina konservativa landsmän, utan att de märkte något. Offren kallades ”poisson d’Avril” (aprilfisk) – där har vi sillen! Aprilskämtet hade fötts!

### Pargasiternas egna skämt

Då jag gick i klass 3 i folkskolan sprang jag med andan i halsen till skolköksan/städerskan och ropade:  
– Tant Signe, tant Signe kan jag få en trasa för jag har stjälpit bläckhornet!  
– Oj Herre jess, hur ska vi få det uppstädat!  
– April, April!, svara jag.  
Men då först blev hon riktigt arg och jag förstod att jag hade gått för långt.

Soili Svahnström

På 1960 talet var isarna starka mellan Åland och Åboland.

Vi körde med en blå Volkswagen längs plogad isväg från Vårdö till Norrskata 1 april. Det hade stått i Ålandstidningen att nu när vi har så starka isar kommer det cirkus till Åland då elefanterna kan komma över isen. På vägen tittade vi noga om vi skulle möta elefanterna, men det var ju bara APRIL, APRIL!

En sann berättelse av, Soili Svahnström



### Aprilskämt i våra egna trakter?

År 2016 kunde Pargasborna läsa i ÅU att Mount Kalkmore nu är klart. Porträttet av de fem före detta kommundirektörerna ha huggits ut i stenväggen i Nordkalks dagbrott.

Konstverket skall ha kostat 325 000 euro.

Det var nog en och annan Pargasbo som tog sig en promenad till dagbrottet för att beskåda konstverket.

*Text: Pia Rantanen*

*Foto: ÅU 2 april 2016*

## **På Perennernas fredagsmöte i mars diskuterade vi kompostering och specifikt medlemmarnas erfarenheter**

**Kompostering är ju en miljögärning. En god kompost ersätter köpemylla. Kompost kan användas även halvmogen som underskikt då man odlar på högbädd. Eller varför inte, som en av deltagarna sa, odla pumpa direkt i komposten. Pumpan kommer att älska dig!**

De flesta av medlemmarna komposterar. I Pargas skall ju de flesta hushållen åtminstone samla upp bioavfall i separata kärl för vidare storskalig kompostering.

### **Små uppsamlingskärl**

Hittills har uppsamlingskärlen varit mer praktiska än vackra. Men nu kunde en av medlemmarna visa upp ett mycket stilt avfallskärl för innebruk. Kärl är försett med dubbla kolfilter som hindrar obehaglig lukt att spridas. Men kanske viktigast, att filtret även skall förhindra bananflugor från att invadera hushållet.

Kärl är gjort i bambu, som i sig är ett intressant material som varande antibakteriellt och hindra mögeltillväxt. Åtminstone möglar mina kaffefilter i min ”gammaldags, gröna behållare”. Kanske dags att byta!



*Foto: Gunnel Jansson*

### **Att kompostera**

Av själva komposteringen har gruppens medlemmar varierande erfarenheter. Kompostkärlet spelar en stor roll för slutresultatet. Lättast är det att kompostera i isolerade kärl som klarar av att hålla en tjanlig temperatur.



*Foto: Barbro Lauren*

Vintern ansågs vara en stor utmaning – det är svårt att hålla komposten vid liv över vintern. Dessutom är de flesta pensionärshushållen små och det blir inte så mycket att mata komposten med.

Här hade en del medlemmar en genial lösning för att upprätthålla en lagom temperatur under vintern.

Fyll lemonadflaskor med varmt vatten, tryck ner dem i komposten. för att hålla upp värmen.



Foto: Barbro Lauren

För övrigt syns kompostering vara en hel vetenskap. Komposten skall underhållas och blandades om regelbundet, komposten skall varvas med flis, träbitar eller halm och matas regelbundet så att förmultningen ständigt arbetar. För att snabba på förmultningen tillförde en del medlemmar kompostförbättrande medel. Viktigt alltså att varva med strö eller kvistar för att få luftningen att fungera och det är bra med lagom mängd vatten i komposten.

### Några ord om kaffesump

Hos perennerna åker kaffesumpen i komposten! Jag vill lyfta fram några viktiga aspekter till alla dem där sumpen åker raka vägen i soporna.

**Kaffesump är ypperligt som gödningsmedel** för den är rik på fosfor, mineraler, kväve och kalium, varav de två sistnämnda är huvudingredienser i traditionell gödsel. Du sparar inköp av gödsel!

Sumpen sänker också pH-värdet i jorden och ger därför dina växter en rejäl skjuts! Azaleor, rhododendron, hortensia och trädgårdsblåbär och rosor älskar ju sur jord. Se bara till att sumpen blandas in i jorden.

Krukväxterna gillar också kaffesump? Strö lite sump i krukorna så mår blommorna bättre.

### Kaffesump mot sniglar och ohyra

I sur jord trivs maskarna, men sniglar, snäckor och myror skyr kaffesump som pesten.

Sniglarna är ett otyg i trädgården i Pargas!

Sumpen är ett alldeles utmärkt och miljövänligt sätt att hålla ohyran borta. Tillsätt lite apelsinskal också, så håller det kissnödiga katter borta.

### Kaffesump tar bort obehagliga dofter

Tycker du att kylskåpet lukta unket av strakt kryddad mat? Ställ då in en burk torkad kaffesump längst bak och vips är kylskåpet fräscht igen. Kom bara ihåg att byta ut sumpen med några veckors mellanrum och kom ihåg att kompostera den!



Foto: Pia Rantanen

### Spola inte ner kaffesump i vasken!

Har du använt sumpen som avloppsrengöring så har du nog haft tur om du inte åkt på en propp. Sumpen kan samlas i stelnat fett och göra ont värre. Allra värst är sump från kokkaffe.

Med kaffesump tar du också bort olja på händerna och lukt som vitlök eller fisk. Gnugga bara, torka och spola av!

*Lite miljötank nedtecknat av Pia Rantanen*

## **Ukraina behöver vår hjälp – nu mer än någonsin!**

**Magnus Londen berättade under marsmånads seniorföreläsning för närmare sextio pensionärer om sina resor till Ukraina. Hur den första resan påverkade honom och hur den kom att leda till biståndsprojektet ”Karavanen till Ukraina”.**



Magnus Londen står framför den stora Europakartan och berättar hur han med några vänner år 2017 vandrade i Karpaterna och blev förtjust i Ukraina. – När Ryssland anföll Ukraina i februari 2022 kände jag en oro, en frustration, ja till och med desperation, berättade Magnus. Jag ville ta reda på vad som hänt, se och uppleva på riktigt. Journalisten i Magnus hade vaknat.

Han åkte iväg och det han såg och upplevde kom att ändra på Magnus tänkesätt. Ukraina skulle ständigt vara i tankarna.

### **Att uppleva krig**

Att resa ner till Kiev var ett tilltag och resan tog flera dygn, då flygtrafiken hade stoppats på grund av kriget.

Att anlända till Lviv sent på kvällen och uppleva en stad i totalmörker var kusligt och skrämmande. Resan till Kiev tog extra lång tid då tåget stannade och mörklades i väntan på att

flyglarmet skulle gå över. – Jag hade rest från en trygg miljö rakt in i otryggheten. Skärrad blev jag, men lugnade ner mig eftersom de övriga medpassagerarna var lugna. Jag kunde ju inte påverka situationen, konstaterade Magnus.

– Då flyglarmet gick under första hotellnatten gick jag ner till receptionen och undrade vad jag skulle göra. – Gå och lägg dig, var svaret.

### **Ukrainarnas vardag**

Ukrainarna har lärt sig att leva under ständiga flyglarm. Idag är det många som stannar hemma och inte går ner i bombskydden eller tunnelbanorna. De har bestämt att livet skall fortgå som vanligt – på ytan. Men, det är många som är traumatiserade.

Vi har alla sett bilderna av sönderbombade hus, ja till och med städer. Invånarna fick inte tillräckligt med tid på sig att fly innan de ryska anfällen började, utan gömde sig varhelst de kunde få skydd.

Magnus intervjuade flera personer som upplevt anfällen – alla är villiga att berätta. En mamma vars son vid intervjuögonblicket inte sagt ett ord efter att vistats flera veckor i skydd under jord. Han bara nynnade. En man som mist sitt ben och därmed ansåg att han mist sitt liv. I berättelserna lyser hatet, bitterheten. Ukrainarna har inget positivt att säga om ryssarna.

Ukraina är mer enat än någonsin. De har en gemenskapskänsla som saknar motstycke.

Ukrainarna uppskattar att västländerna sänder journalister, för de vill att krigets fasor skall berättas.

Samtidigt vill de visa att livet skall fortsätta som förut. Magnus berättar att man ständigt och snabbt försöker sopa igen spåren efter attackerna. Det är viktigt att få samhället att fungera, skolor och daghem skall vara öppna för att visa på hopp om en bättre framtid.

Det tragikomiska är att sönderbombade bilar och konfiskerat krigsmateriel samlas ihop och idag fungerar som utflyktsmål.

### **Krigströtthet**

– När jag reste hem sade min nyvunna ukrainske vän något som skar ganska djupt i mig, berättade Magnus. ”Ni kommer att glömma oss. Ni kommer att bli krigströtta”.

– Att tala om krigströtthet i väst är ansvarslöst, anser Magnus. Vi har ingen orsak att vara krigströtta, vi som inte lever under ett ständigt hot. Väl hemma tog det ett tag innan jag visste hur vi kunde hjälpa.

### **”Karavanen till Ukraina”**

För drygt ett år sedan startade Magnus välgörenhetsprojektet ”Karavanen till Ukraina” som samlade ihop dryga 170 000 €.

Terrängbilar, generatorer, kraftstationer och sjukvårdsartiklar levererades i mars år 2023. Eftersom projektet lyckades över

förväntan gav det mersmak för att fortsätta. Om någon vecka blir det dags igen!

Projektets penninginsamlingstillstånd i Finland är RA/2022/1052 och den mottagande organisationen i Ukraina är Initiative E+. Pengarna redovisas transparent bakom länken [https://magnuslonden.net/sve/manu\\_sv/karavanen\\_till\\_ukraina/](https://magnuslonden.net/sve/manu_sv/karavanen_till_ukraina/).



**Parentesens läsare kan bidra till karavanen genom en donation till**

**Sisu Ukraine rf på kontonumret FI1746000011218753**

**Referens i meddelandefältet: CARAVAN**

*Text och foto: Pia Rantanen*

### **Vem är Magnus Londen?**

Magnus Londen är journalist, författare och företagare från Helsingfors, stugägare i Pargas. Han är känd som programledare för Yle Vegas ”Eftersnack”.

Han har publicerat ett otal intervjuer, artiklar och böcker.

Han har gett ut flera böcker om sina resor i Ryssland, om Scoutrörelsen i Finland, en ”kaffebords” bok om finska reseaffischer och år 2021 sin första roman.

1977 Till världens ände. Resor i Sibirien.

1999 Charter! Ett reportage om resan till solen.

2003 S:t Petersburg – Metropolen runt hörnet. Med Anders Mård och Milena Parland.

2005 Tillbaka till Viborg. Med Anders Mård.

2007 Come to Finland. Affischer & resor 1851–1965.

2010 Över daggstänkta berg. Finlandssvensk scouting.

2021 No change! Konsult Lefa kommer igen.

## Trygghetsarmband – vad finns det för alternativ

Det har varit mycket diskussion om trygghetsarmband på senare tid. I synnerhet nu när nyheter om att välfärdsområdet ser över vem som får/får behålla trygghetsarmband.

Varha erbjuder trygghetsarmband till dem som uppfyller kraven. Trygghetsarmbandet är helt enkelt ett armband med en SOS-knapp som klienten trycker på vid nödsituation. Förutom armbandet installeras en mottagarenhet i bostaden. Enheten fungerar som telefon, dvs. i en nödsituation öppnar mottagarenheten i hemmet ett samtal till en jourcentral.

I Pargas ringer armbandet upp hemvårdens jourcentral.

Användaren betalar en månadsavgift för tjänsten till Varha på drygt 20 euro/månad.

### Alternativ till den offentliga tjänsten

Det finns alternativ till den offentliga tjänsten, men då går larmet till en anhörig eller en serviceproducent såframt en sådan finns på orten!

Vilken typ av trygghetsarmband (eller dosa runt halsen, larmsmycke) som man vill välja beror på behovet. Är det någon som har dålig balans och lätt faller utan att kunna ta sig upp och därför kan behöva hjälp, eller är det någon som går ute och tappar bort sig?

**Larmknapp** som fungerar ”hemma” – ett tryck på larmknappen öppnar kontakten via en mottagarenhet som sitter i ett eluttag i hemmet.

Själva larmknappen på handleden har lång



batteritid, eftersom armbandet kommunicerar med mottagaren bara då larmet utlöses. Nackdelen är, att den här typens armband bara ger trygghet inomhus eller på korta avstånd från mottagarenheten.

Addsecure (som levererar till Varha) hyr också ut trygghetsarmband till privata kunder. Om kunden bor i Pargas måste larmet gå till anhörig, eftersom de ännu inte etablerat sig här.

Hyreskostnaden för den som motsvarar hemvårdens är för närvarande 25 euro/månad.

Via t.ex. dementiaonline och omavahti kan man köpa ett armband inklusive mottagarenhet för ca 200 euro.





Om det finns tillgång till wifi i bostaden tillkommer ingen månadsavgift då samtalen är gratis.

Har användaren nedsatt rörelsefunktion i händerna är ett larmsmycke som hängs runt halsen att föredra.

### **Mobilt trygghetslarm – både utan och med smarttelefon**

Larmknapp-**telefonen** fungerar som självständig enhet. De anhörigas telefonnummer programmeras in och både användaren och de anhöriga kan ringa med och till ”armbandet”.

Laddningen håller 1–6 dagar (beroende på



modell) – ett meddelande går till anhörig om laddningsläget är lågt.

Vissa larmknappstelefoner kan även lokalisera användaren och vid larm sända meddelande om var användaren befinner sig.

Det är också möjligt att definiera ett område där användaren får röra sig.

Synnerligen lämplig för användare med minnessjukdom.

Vissa modeller har inbyggda sensorer som registrerar då användaren faller omkull.

Larmknappstelefon med **Larmklocka** och

kamera existerar också redan!

Kostnaden för de enklaste självständiga larmknappstelefonerna är ca 200 euro + telefonanslutning.

### **Larmknappen kan kopplas till smarttelefon**

– det finns också trygghetsarmband som använder den egna telefonen för uppkopplingen till anhörig.

För att armbandet ska fungera måste smarttelefonen (t.ex. Android eller Iphone) finnas i närheten.

Dessa smarttelefoner är rätt kostsamma. Ju fler egenskaper desto dyrare är de i allmänhet. De självständiga enheterna behöver en egen telefonanslutning – ofta en så kallad maskinanslutning, som kostar 10–15 euro/månad (beroende på operatör) och det ingår några minuters taltid/månad i priset. Ett problem är, att ju ”smartare” telefonen och larmknappen är, desto mer energi kräver den, alltså laddningen måste ske oftare.

Personligen har jag tillsvidare ingen erfarenhet av någon av dessa trygghetsarmband. Inser dock att det vore bra att lära sig, så att kunskapen finns när jag själv behöver servicen (eller om barnen är oroliga och undrar var mamma håller hus, när hon har åkt på teaterresa till Helsingfors).

En poäng med trygghetsarmband med eget telefonnummer är att mottagaren direkt ser att det är larmet som kallar.

### **Källor:**

[www.addsecure.fi](http://www.addsecure.fi) hyr ut utrustning (och har tjänster, men inte ännu i Pargas).

[www.dementiaonlineshop.fi](http://www.dementiaonlineshop.fi) har olika sorters utrustning också trygghetsarmband till salu.

[www.omavahti.fi](http://www.omavahti.fi) olika modeller till salu, mycket teknik för hus och el.

*Text: Annica Forssell*

*Bild: Kommersiella aktörer*

## TRÄNA MINNET och LITE TALENS MAGI

### Sudoku är ypperlig MINNESTRÄNING.

Sudoku är ett logiskt sifferpussel som har sina rötter i ett japanskt sällskapsspel från 1800-talet som kallades "Number Place". Spelet publicerades av en japansk pusselsida i mitten av 1980-talet under namnet sudoku, vilket betyder "siffror ensamman".

Sudoku är populärt eftersom det är ett enkelt och beroendeframkallande pussel som utmanar spelarens logiska tänkande och problemlösningsförmåga. Spelet har inga matematiska formler och det krävs inga speciella kunskaper, utan det handlar enbart om att logiskt placera siffrorna 1 till 9 i ett 9x9 rutnämning, så att varje siffra bara förekommer en gång i varje rad, kolumn och 3x3 kvadrat.

### LÄTT

	7			9	2		1	
4			8		5		6	3
5		1						8
8	3		9	4				7
	9				3	2		
7		5	1	2		3		
9			3			6	7	2
2		7	4		9			
6					7	5	4	

### EXPERT

	8		2	9	6			
4	3		5	8				6
					3	8		1
		4						
			3			1		2
	1		8		5	4	7	
				1			5	4
			4				8	
2				5	8	9		

### TALET NOLL

Ursprungligen i talens begynnelse fanns det ingen nolla. Vad skulle man med den till, det fanns ju ingen anledning att räkna med ingenting. Idag vet vi bättre vad en nolla kan vara värd!

Det var indierna som redan på 700-talet ritade ringen som inte omsluter något alls och det skulle ta ända till 1100-talet innan ringen via araberna kom till Europa.

Länge ansågs nollan var djävulens verk! En riktig vederstyggelse och ännu i början av 1300-talet var det förbjudet att använda nollan i handelshusen och bankerna. Det var bara romerska siffror som gällde, eftersom en nolla var alldeles för lätt att skriva om till en nia!

Idag betraktas noll som ett av de grundläggande talen inom matematiken och är avgörande för många matematiska beräkningar, för att inte tala om utvecklingen av modern teknologi. Utan talet noll skulle vår värld och den teknologi vi har idag se mycket annorlunda ut.

*Text: Pia Rantanen*

## På upptäcktsfärd i Finlands kultur och historia – en dagsutflykt till Tytyri Upplevelsegruva och konstmuseet Chappe



I början på mars åkte ett fyrtiotal glada pensionärer på en dagsutflykt till Tytyri Upplevelsegruva och konstmuseet Chappe.

Efter den obligatoriska kaffepausen på vägen kom vi till Tytyri Upplevelsegruva i Lojo, där en resa in i Finlands gruvhistoria tog sin början. Med hiss dök vi ner i djupet av gruvan, tittade in hos Tytyritrollet och blev guidade genom de underjordiska tunnlarna. Vi bevittnade på nära håll de utmaningar och triumfer som de gruvarbetare hade som en gång arbetade där. Efter det småkalla besöket i gruvan smakade det bra med en härlig lunch på restaurant Fyren i Ekenäs.



Nästa besök på vår färd var Chappe, där man kan engagera sig i interaktiva utställningar och workshoppar. Ett säkert kort då man besöker Ekenäs.

På vägen hem blev det förstås en kaffepaus och ett besök i Frimans diversehandel i Tenala som erbjöd allehanda

produkter. Ostdisken var välbesökt av oss pensionärer.

*Text och foton: Kurt Lundström*



## Resor sommaren och hösten 2024

Nedan presenteras enbart resor. Övriga aktiviteter och föreläsningar presenteras på vår hemsida.

### 6.6 Ca kl. 10.00 Åboländsk sommarsamling på Wrethalla

Start ca kl. 10.00 från Bustis med gemensam busstransport från Pargas mot Wrethalla, på Kimitoön. Kl. 11.30 bjuder Kimitopensionärerna på lite program och kl. 12.00 är det dags för lunch i form av buffé.

Guidade rundturer: välj det som intresserar vid anmälan

#### 1. Kimito Brewing och Sagalunds museum

Jonas Sahlberg berättar om Kimito Brewing: verksamheten och tillverkningsprocessen. Möjlighet till inköp av t.ex. lite annorlunda öl.

Sagalunds museum – ett av Finlands största hembygdsmuseer. Museet grundades år 1900 av Nils Oskar Jansson med Skansen i Stockholm som förebild. I museiboden finns härliga gammaldags saker till försäljning. Guide i museet: Jarmo Kujala.

#### 2. Gravgårdsvandring och Närboden med mathantverk

Kimito ståtliga gråstenskyrka från 1300–1400-talet är sevärd och ett omtyckt besöksmål!

Gravgårdsvandringen ger ramar till berättelser om intressanta Kimitobor.

Närboden ägs och drivs av Sabina & Torsten Ekholm. Sabina berättar om verksamheten och speciellt om hennes artesanverksamhet. Hon är flerfaldig pristagare i FM i Mathantverk. Möjlighet att köpa av Närbodens mångsidiga och goda produkter! Guide: Marjatta Grenman.

#### 3. Busstur i Kimitobygden, Björkboda området samt besök i Björkboda låsmuseum.

Vi kör bl.a. längs Pederså strandväg – även kallad “Kimitos Riviera”. Vi bekantar oss med Björkboda Gårds & Björkboda Bruks parkmiljö invid Björkboda träsk.

Besök på Björkboda låsmuseum, där vi bekantar oss med låstillverkningens historia och utveckling. Boda lås är säkert bekanta för de flesta! Guide: Maria Brander.

Efter rundturerna är vi tillbaka i Wrethalla och då blir det eftermiddagskaffe med tårta ca kl. 16.00 samt lite underhållning och möjlighet att säga något vid “ordet fritt”.

#### Preliminära anmälningar i medlet av april. SISTA anmälningsdag är 15.5.

Pris: Totalkostnaden blir 50 € för sommarsamlingen. Pris för busstransporten tur retur Kimito tillkommer.

Resan betalas senast den sista anmälningsdagen 15.5 på Pargas svenska pensionärers resekonto FI21 6601 0010 0803 07 med referensnumret 60620242.

**Pargasdagarna går av stapeln den 7 – 8 juni 2024.**

**Pargas svenska pensionärer rf kommer även i år att delta.**

**Vi hoppas att hobbygrupperna ställer upp och presenterar sin verksamhet.**

**Perennerna har sin givna plats och kommer även i år att ordna lotteri där vinsterna består av nytto- och prydnadsväxter.**

**Carita Karlsson är kontaktperson för evenemanget.**

**tiitikarlsson@gmail.com, tel. 045 641 5266**

### **10 – 15.6 Bohuslän och svenska västkusten**

I Bohuslän är det kust, hav och salta stänk som gäller. Likaså fisk, solvarma släta klippor, räkor, vita villor, hållristningar från vikingatiden och så mycket mer.

Resan presenteras ingående på SPF Åbolands hemsida, <https://aboland.spfpension.fi/resor/>

**Anmälningar:** Sista anmälnings- och annulleringsdag är fredagen 17.5.

Anmälningar görs till Leena Sjöblom, e-post [leena.m.sjoblom@gmail.com](mailto:leena.m.sjoblom@gmail.com), tel. 040 572 2469.

**Resans pris: 1 150 €/per i dubbelrum/-hytt.** Tilläggspris för enkelrum/-hytt är 420 €.

### **22 – 24.7 Operafestspelen i Nyslott**

Don Giovanni vid operafestspelen i Nyslott 23.7, president Svinhufvuds hem Kotkaniemi vid sjön Kivijärvi, Imatra fors ... Mer information finns på <https://aboland.spfpension.fi/resor/> eller kontakta Leena Sjöblom, e-post [leena.m.sjoblom@gmail.com](mailto:leena.m.sjoblom@gmail.com), tel. 040 572 2469.

### **4.8 Scherfbeck, konstmuseet Chappe, Raseborgs sommartheater**

Pris 85 €.

Mer information av Leena Sjöblom, e-post [leena.m.sjoblom@gmail.com](mailto:leena.m.sjoblom@gmail.com), tel. 040 572 2469.

### **10.8 Picknickkonsert i Qvidja slottspark**

Pris 70 €.

I priset ingår inträdesbiljett, en liten picknickkorg från Matglad. Busstransport Åbo-Qvidja ingår även. Pargasborna tar sig till konserten med egen bil.

Mer information av och anmälningar till Leena Sjöblom, e-post [leena.m.sjoblom@gmail.com](mailto:leena.m.sjoblom@gmail.com), tel. 040 572 2469.

### **13.8 Besök på Örö kustfort**

Pris 90 €.

Mer information av och anmälningar till Leena Sjöblom, e-post [leena.m.sjoblom@gmail.com](mailto:leena.m.sjoblom@gmail.com), tel. 040 572 2469.

### **3 – 6.9 Kulturreisa till Kökar och Åland – FULLBOKAD**

### **25 – 26.11 Den åboländska lillajulskryssningen**

Mera information om kryssningen ges senare.

#### **ANMÄLNINGAR:**

Du kan anmäla dig på vår hemsida (<https://pargas.spfpension.fi/resor/>), via e-post, textmeddelande till nedanstående eller personligen på månadsträffen till

Per-Olof Nordin, tel. 040 750 9089, e-post [perolofnordin@gmail.com](mailto:perolofnordin@gmail.com) eller

Pia Rantanen, tel. 0400 948 013, e-post [b.rantanen@gmail.com](mailto:b.rantanen@gmail.com).

Anmälan är bindande. Ingen återbetalning av resan/aktiviteten, om du avbokar efter sista betalningsdag. Resorna betalas in på föreningens resekonto FI21 6601 0010 0803 07.

#### **Använd resans/aktivitetens referensnummer för igenkänning.**

Om inte annat meddelas startar bussen alltid från busstationen och kör längs Kalkvägen. Meddela var du stiger på och om eventuella matrestriktioner.

## Styrelsens sammansättning och funktionärer 2024

<b>Ordförande</b>	<b>Gunnel Jansson</b> jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
<b>Skattmästare, vice ordförande</b>	<b>Annica Forssell</b> forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
<b>Sekreterare</b>	<b>Pia Rantanen</b> b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
<b>Vice sekreterare</b>	<b>Carl-Gustav Nygårdas</b> carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
<b>Vice skattmästare</b>	<b>Kurt Lundström</b> kb.lundstrom@gmail.com	050 041 31 62
<b>Övriga ledamöter</b>	<b>Maj-Len Bergman</b> majlen.bergman@gmail.com	040 703 66 92
	<b>Carita Karlsson</b> tiitikarlsson@gmail.com	045 641 52 66
	<b>Per-Olof Nordin</b> perolofnordin@gmail.com	040 750 9089
	<b>Yvonne Vestberg Heino</b> yvestbergheino@hotmail.com	044 9179291

### Funktionärer

<b>Medlemssekreterare</b>	Maj-Len Bergman	040 703 66 92
<b>Mediekontakt</b>	Yvonne Vestberg Heino	044 9179291
<b>Teknikansvarig</b>	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
<b>Klippboken</b>	Per-Olof Nordin	040 750 9089
<b>Parentesens redaktion</b>	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com Johanna Bondas, johanna.bondas@parnet.fi	0400 94 80 13
<b>Parentesens ombrytning</b>	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
<b>Webbansvarig/Webbredaktör</b>	carlgustav.nygardas@gmail.com	
<b>Resegruppen</b>	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com Per-Olof Nordin, perolofnordin@gmail.com	0400 94 80 13 040 750 9089
<b>SPF:s arbetsutskott</b>	Mikael Reuter	040 552 49 78
<b>SPF:s redaktionsråd</b>	Pia Rantanen	0400 94 80 13
<b>SPF:s intressebevakning</b>	Annica Forssell	050 553 02 95
<b>SPF:s valutskott</b>	Vivan Norring-Nyström ia@norrskata.com	0500837438
<b>SPF Åbolands styrelse</b>	Gunnel Jansson, vice ordförande	040 595 72 03

**Nya medlemmar** kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren **Maj-Len Bergman**, majlen.bergman@gmail.com eller via webben.

Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi, Inger Karlsson inger.karlsson@parnet.fi

<b>HOBBYGRUPPER</b>			
Boccia/Boule	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo, Encore	Maria Simberg-Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
De Pratglada	Pia Rantanen	0400 94 80 13	b.rantanen@gmail.com
Fotoklubb	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygdskunskap	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Asta Lindholm	040 575 3120	lindastae@gmail.com
Vattengymna	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
<p><b>Släktforskargruppen</b> träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14  <b>Fotoklubben</b> träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan.  <b>De pratglada</b> träffas jämna veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14.15-15.45.</p>			
<p><b>Följ med hemsidans, <a href="http://www.pargas.spfpension.fi">www.pargas.spfpension.fi</a>, händelsekalender eller föreningens Facebooksida <i>Pargas svenska pensionärer</i>. Många grupper informerar där om aktuella händelser.</b></p>			

### Programgrupperna och gruppledarna för månadsträffarna

1.	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2.	Mårten Malmlund	0400 71 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3.	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4.	Ulla Nordlund	040 524 8214	nordlund.ulla@gmail.com
	Bertel Nordlund	0400 52 64 52	bertel.nordlund@gmail.com
5.	Soili Svahnström	044 500 3097	soilis@parnet.fi
6.	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
7.	Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
	Arvo Björkroth	044 564 93 51	arvobjorkroth@yahoo.com
8.	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9.	Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
	Margareta Westman	040 588 05 98	magga.westman@gmail.com
10.	Kaj Johansson	040 516 22 70	kaj.johansson164@gmail.com

### Hedersmedlemmar i föreningen

Stina Engblom Colliander, Karl-Gustav Laurén, Kurt-Erik Långbacka och Mikael Reuter

## Fotoklubbens påskbilder



Carl-Gustav Nygårdas



Kurre Långbacka



Ulla-Maj Lübchow

**OBS!** Aktuellt material till Parentesen, t.ex. ändringar i gruppammansättning eller kontaktpersoner, måste vara redaktionen tillhanda **senast en vecka** före månadsträffen för att hinna med. Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot av redaktionen med samma förbehåll.

**Exemplar av Parentesen kan avhämtas på Booklet, Strandvägen 16 A och de större matbutikerna på malmen.**